

Martina Špínková

Anna a Anička

O životě na začátku
a na konci

CESTA DOMŮ

The book cover features a watercolor illustration of a landscape. The sky is a mix of soft pinks, purples, and yellows, suggesting a sunset or sunrise. A bright orange sun is visible on the right side of the horizon. In the foreground, there are rolling green hills with several small, dark green trees. Two small silhouettes of people are visible on the horizon line, one on the left and one on the right, both appearing to be holding up something. The overall style is soft and artistic.

BABA
DĚDEČKA
Cesta domů
2014

© Martina Špínková 2014
© Cesta domů 2014

Babičkám a dědečkům

Svět je zvláštní. Veliká je země a ještě větší je nebe nad ní. Ze země vyrůstají křehké rostlinky, které brzy uvadají, ale také prastaré stromy, z nichž každý rok vyraší nové listy. Ve vzduchu létají ptáci a po zemi běhají úplně malá i hodně veliká zvířata. Svět má spousty malých a velkých tajemství. Hvězdy jsou například strašně daleko, víc než si dokážeme představit, a přitom nám v noci nakukují do oken. Jedno velké tajemství má svět s lidmi. Lidé na svět přicházejí a pak zase odcházejí. Nevědí, odkud přišli a kam jdou, ale mohou si o tom spolu na světě povídat.

Jednou, když zrovna začínal den, který se jmenuje čtvrtek, se na svět narodila holčička Anna. Jméno dostala po babičce, ale byla tak malinká, že jí říkali Anička. Na veliké posteli vypadala jako panenka. Ale nebyla to panenka. I když neuměla chodit ani mluvit, svět kolem sebe úplně proměnila. Její rodiče se každý den divili, jak je svět s Aničkou úplně jiný, než byl bez ní.

Anička měla spoustu práce, objevovala svět. Maminka ji vozila v kočárku do lesa i do parku. Jinak by se Anička do světa nepodívala, neviděla by veliké stromy, malé ptáčky a rychlé veverky. Neznala by vysoké domy a ještě vyšší jeřáby, telefonní budky s modrými čepicemi a legrační koloběžky. Svět se jí moc líbil. Nabízela mu své věci. Maminka a tatínek je museli sbírat. Anička se radovala, jak si hrají hru, kterou vymyslela.

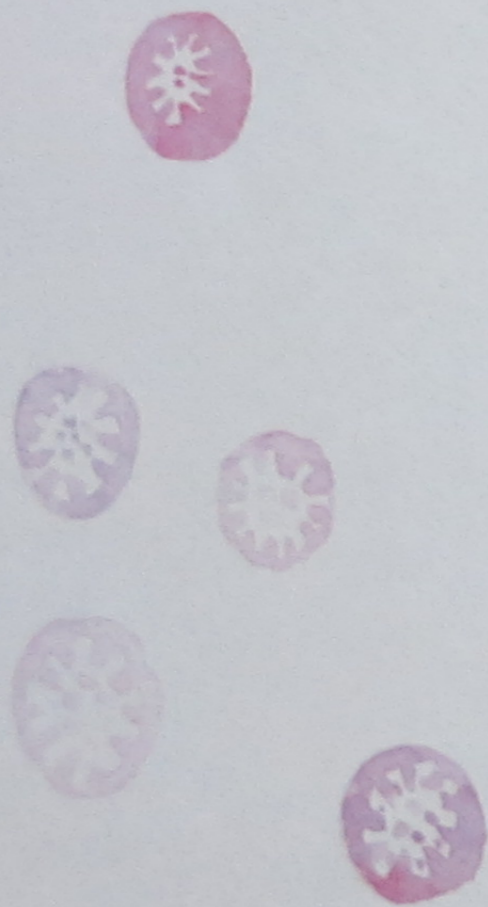
Když byla trochu větší, jezdila Anička za babičkou. Babička Anna měla zahradu, v ní žlutý dům, modrou lavičku a zelený vozík žebříňák. Anička ho pomáhala babičce táhnout. Někdy ji na vozíku svezl tatínek. To když přišel s Aničkou navštívit svoji maminku, Aniččinu babičku.

Jednou na jaře Anička pomáhala babičce sázet. Některé rostliny dokázaly vyrůst strašně rychle. Nejrychleji ze všech to uměly ředkvičky. Anička takhle rychle vyrůst neuměla. Babička říkala: „Však to je správné. Co má dlouho vydržet, to také potřebuje dlouho růst. Podívej se třeba na starý ořešák, je moudrý, dává si na čas, než vystrčí listy. Ořechy dozrají až před zimou, ale pak také dlouho vydrží. Ořech není ředkvička.“ Anička se na strom dlouho dívala. Nahoru a dolů po něm cestovali mravenci. „Ten strom je starší než já,“ dodala už jen tak pro sebe babička.

Někdy jezdila Anička babičce na kolenou. Babička ji při tom odvezla vždycky do nějaké pohádky. Když byly úplně samy, vyprávěla babička pohádky, které se jí v životě opravdu staly. Nejvíc se Aničce líbila ta nebezpečná o tom, jak babička byla holčička a myslela si, že když ona jezdí na saních z kopce, tak její malá sestra pojede ráda z kopce v kočárku. Kočárek se pod kopcem převrátil a sestřička Marta vypadla ven. Nic se jí nestalo, ale holčička babička nikomu neřekla, že do kočárku strčila ona. Až když babička byla babička, svěřila to Aničce jako tajemství.

Anička pomalu rostla. Babička už nerostla, spíš se zmenšovala. Anička běhala čím dál rychleji a babička chodila pomaleji a pomaleji. Nakonec z toho chození byla tak unavená, že ji tatínek a maminka vozili na procházky na vozíku s velikými koly. Mohla se tak podívat tam, kam by už sama nedošla – do parku, k řece nebo na místa, kudy běhala jako malá holčička. Někdy vozil babičku tatínek, někdy maminka a někdy jim pomáhala Anička. Občas se vozila Anička na babičce, moc se jí to líbilo. V kočárku už dávno nejezdila.

Jednou k nim domů babička Anna přijela a už u nich zůstala. Bylo jí s nimi líp, než samotné u ní doma. Když něco potřebovala, vždycky jí někdo pomohl. Anička byla ráda. Hrála si u babičky. Někdy si hrála svoje hry a babička spala v křesle ušáku. Jindy si hrála babička s ní. V zásuvce prádelníku měla babička velkou krabici plnou barevných stuh, kterou si s sebou přivezla. Vázaly spolu mašle, babička to Aničku naučila. Mašle pak měla Anička, babička, panenka Amálka i panenka Jindřich, medvěd Jan i medvídek Jeník, tučňák Josef a jeho Pepička, sova Sobota i myšopice Hanička. I nákladák měl mašli, vypadal s ní jako dárek. Anička už nikdy nezapomene, jak se dělá mašle.

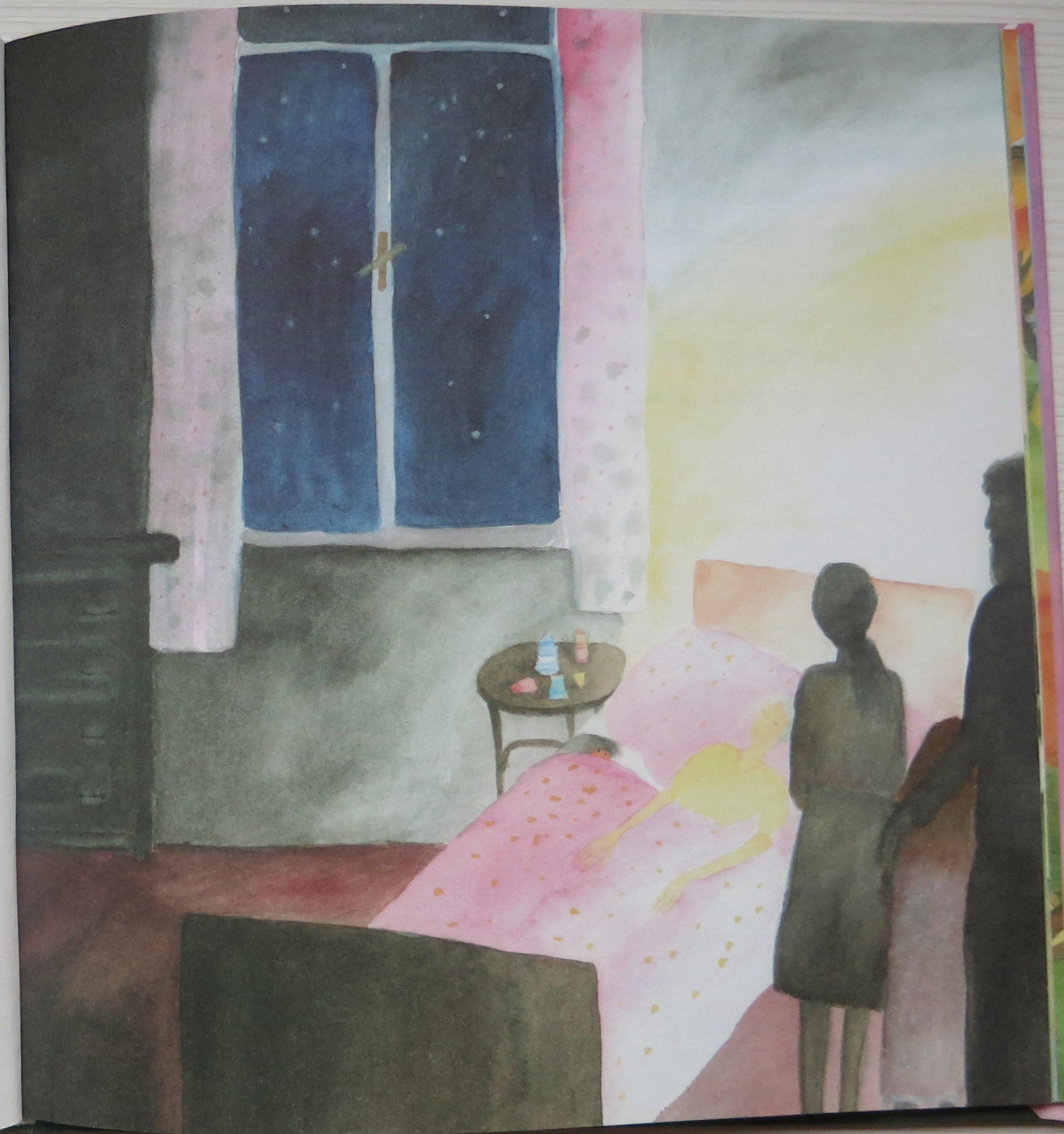
Anička už chodila do školy. Babička říkala: „To se máš, Aničko, hned bych šla taky!“ To by bylo legrační, babička v lavici, babička s penálem, babička o přestávce... představovala si Anička. Babička ale už nechodila vůbec. Dostala postel, která uměla jezdit nahoru a dolů, také uměla babičku posadit. Anička někdy směla babičku na posteli vozit: zmáčkla tlačítko a obě jely až nahoru, potom zmáčkla jiné a jely dolů. Aničku to moc bavilo. A babičku? Babička říkala „Jojo, cáčorko...“ Maminka babičku na posteli posadila a pomáhala jí s jídlem. „Krmíš babičku jako mě, když jsem byla miminko!“ smála se Anička. „Když byl tatínek malý kluk, tak se o něj babička starala. Tak teď zas pomáháme my babičce, to je docela spravedlivé, ne?“ odpověděla maminka a pohládila babičku po ruce. Babička zavřela oči a chvíli vypadala, že je jí smutno. Ale pak si k ní Anička vlezla pod peřinu a babička se trochu usmála. Anička držela babičce skleničku s brčkem a maminka krmila obě střídavě. Annu i Aničku.

V létě byla Anička dlouho pryč, byly prázdniny. Na babičku trochu zapomněla. Když se vrátila, vypadala babička ve velké posteli docela malá. Anička jí vyprávěla o světě venku. Třeba o tom, jak ořešák na její zahrádce má už zelené oříšky. Babička nic neříkala, ale Anička věděla, že ji poslouchá. Babička hodně spala. Vypadala přitom jako Aniččina panenka Amálka. Anička nechávala Amálku v noci spát u babičky, aby babičce nebylo samotné smutno. Moc jim to spolu slušelo, měly obě kytičkované košilky.

Jednou brzy ráno, když byla za okny ještě tma, probudil tatínek Aničku, vzal ji do náruče, jako když byla malá, a odnesl ji k babičce. Babička s panenkou Amálkou ležely v posteli a ani jedna se nehýbala. Tatínek řekl Aničce, že babička zemřela. Je tu teď s nimi naposledy, už se nevrátí. Byli tam všichni spolu a bylo jim smutno. Už nikdy nebudou babiččiny pohádky ani vázání mašlí, budou sami bez babičky.

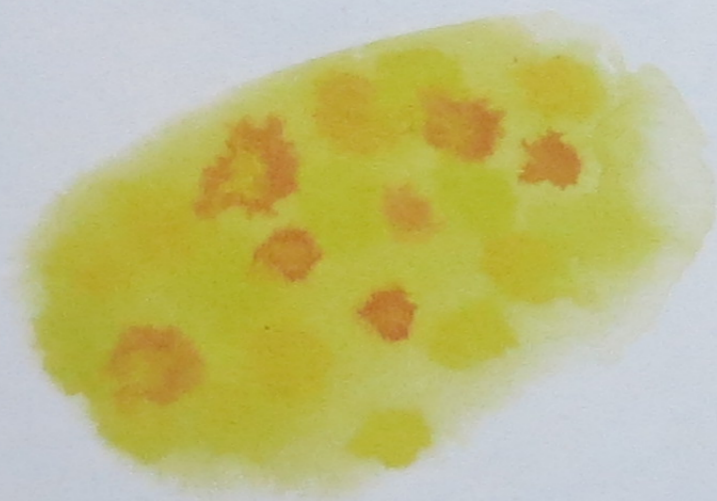
Maminka s tatínkem oblékli babičce Anně šaty, ve kterých chodívala do divadla. Anička si je musela pohladit, byly jako kožíšek. Dala babičce s sebou do ruky medvídko Jeníka, který měl ještě na jedné noze zelenou mašli. Babička vypadala slavnostně a trochu se usmívala. Bylo kolem ní zvláštní ticho. Amálka plakala, že bude teď v noci sama. Anička zašeptala babičce do ucha: „Neboj, já si ji teď zas vezmu na noc k sobě.“

Ale i s Amálkou bylo Aničce v noci smutno. Že ve vedlejší pokoji nesvítí malá lampa, že už babičku neuvidí, že jí toho ještě plno neřekla. Aniččin pokoj byl plný tmy. Ale možná bych si s babičkou mohla trochu povídat, pomyslela si. Třeba někde je. Tak tiše do té velké tmy řekla „...babi?“ Tma jí rychle zavřela oči a Anička usnula. Zdálo se jí, že zvoní telefon. Anička ho hned zvedla, ležel totiž u ní na peřině. Byl to starý bílý telefon. Volala babička: má se dobře a zrovna půjde na výlet. „Nemáš kabát!“ strachovala se Anička. „To nevadí, není tu zima, cáčorko,“ usmála se babička v telefonu. Řekla jí tak, jako vždycky! Cáčorko. To byl hezký sen, řekla si ráno Anička.

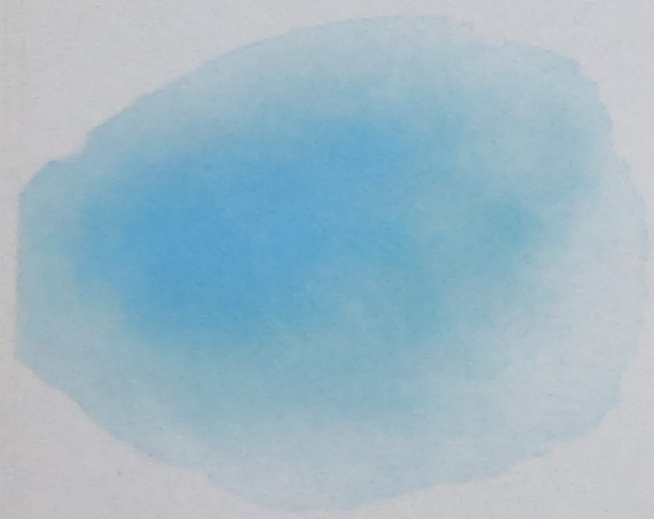
Babička měla pohřeb v pátek v poledne. Přišlo hodně lidí, byli krásní jako v divadle. Každý nesl nějakou květinu a vypadali smutně. Babička si květiny nemohla od nich vzít, tak jí je položili kolem rakve na jedno místo. Vypadalo pak jako louka. Anička šeptala Amálce: „Podívej, kolik měla babička kamarádů!“

Po pohřbu byla veliká hostina. Lidé byli pořád krásní, ale už neměli květiny a vypadali veseleji. Vyprávěli si o babičce. Anička také vyprávěla, jak ji babička naučila vázat mašle a jak byli pak všichni doma vyzdobení. Ale neřekla, jak babička vyklopila svoji sestru do sněhu. To bylo jejich tajemství. A teď už bylo jen na Aničce, aby je opatrovala.

Anička šla za pár dní s tatínkem nakoupit a vzpomněla si na svůj sen o babičce a bílém telefonu. Počkej chvíli, řekla tatínkovi, když šli kolem telefonní budky. Anička si jí nikdy nevšimla, až dnes. Vešla do ní, zvedla sluchátko a chvíli poslouchala, občas se něco zeptala. Pak zavěsila a šli dál. Když to udělala asi potřetí, tatínek se zeptal, komu chodí Anička bez peněz volat. „Mluvím s babičkou,“ řekla jakoby nic. „A jak se má?“ zeptal se tatínek, také jakoby nic. „Říká, že moc dobře, má tam hodně kamarádek,“ rozzářila se Anička. Tatínek se usmál. Někdy člověk jiné lidi potěší, i když jemu samotnému je trochu smutno.

Přišel podzim a s ním procházky pod barevnými stromy. Anička ještě pořád chodila telefonovat do telefonních budek, ale jednou, když vycházela, byla trochu zaražená. „Babička už se nemá dobře?“ ptal se tatínek. „Má,“ řekla Anička. „Ale nemá na mě už čas. Učí se s kamarádkami francouzštinu. Prý je to moc baví,“ dodala Anička zamýšleně a loudala se pomalu kus za tatínkem. Vzpomínala. Babička jí přece jednou říkala, že by hned šla taky do školy. A prateta Marta na pohřbu vyprávěla, jak se babička ráda učila a pak jí doma pomáhala s úkoly. Barevné listí šustilo pod nohama a Anička vzpomínala také na to, jak s babičkou kdysi vyráběly z listů draka. „Je to zvláštní, vid’?“ řekla tehdy babička. „Listy jsou celý rok na stromech zelené, ale když umírají a padají, tak se vyparadí jak na bál.“

„Už to mám!“ rozzářil se za pár dní tatínek, když si s Aničkou povídali před spaním. „Pamatuješ na velkého kluka Františka, který si s tebou prohlížel na pohřbu babiččina alba s fotkami? Tomu nedávno také zemřela babička. Byla učitelka francouzštiny. Kdoví, možná se teď potkaly a ona tam někde učí babičku a její kamarádky!“ „A byla to hodná učitelka?“ zeptala se starostlivě Anička. „Moc hodná a veselá,“ řekl tatínek. „Tak to se babička má,“ rozveselila se Anička a šla to honem povědět Amálce. Pak se spolu dívaly do tmy ven a říkaly si, jak je to zvláštní, že je člověku hezky, když tomu druhému je taky hezky. I když je někde hodně daleko.

EDICE BLUDIŠTĚ

Cesta domů se věnuje lidem na konci života a setkává se se spoustou otázek, třeba s takovými: Jde se na konec života nějak připravit? A pokud dobrým životem, co je to dobrý život? A kdy o tom, co je dobrý život, začít přemýšlet? Odpovědi nejsou snadné, ale je zajímavé a dobré je hledat. Edice Bludiště přichází s obrázkovými knížkami pro děti, které se zabývají důležitými a ne vždy lehkými tématy. Snaží se inspirovat rodiče a děti ke společnému povídání, pomoci jim vnášet světlo a porozumění tehdy, když je cesta temná, zašmodrchaná nebo složitá.

Anna a Anička je první knížka, kterou Cesta domů vydává pro děti v edici Bludiště. Knížka postavená na skutečných příbězích může rodičům a dětem pomoci si povídat o věcech, které nejsou úplně snadné, ale každého z nás v životě potkávají.